

Zonder patiënt geen passende zorg

Passende zorg wordt meer en meer gebruikt, zo ook in het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'. De nadere invulling van het begrip 'passende zorg' is nog niet heel concreet. En onduidelijk is nog wat passende zorg betekent voor de organisatie en uitvoering van de zorg. Wie bepaalt wat de juiste zorg is voor de patiënt en waar die zorg wordt gegeven? En tegen welke prijs?

De discussie over passende zorg gaat nu óver de patiënt en niet mét de patient. Het gaat over de houdbaarheid van het zorgstelsel op het niveau van betaalbaarheid en toegankelijkheid (WRR-rapport Kiezen voor Houdbare Zorg). Terwijl in het adviesrapport Samenwerken aan Passende Zorg van NZa en Zorginstituut Nederland staat: 'De persoon met een (in eerste instantie) op gezondheidszorg gerichte vraag staat in het proces en de organisatie van zorg centraal.' Maar in de praktijk van alledag is patiëntgerichte passende zorg nog zeker geen vanzelfsprekendheid.

Passende zorg is volgens de Patiëntenfederatie alleen die zorg die waarde toevoegt aan het behoud van kwaliteit van leven en gezondheid van die specifieke patiënt in diens situatie.

Wij vinden dat de beweging naar passende zorg uit moet gaan van het perspectief van de patiënt en niet moet uitgaan van het zorgaanbod en de instituties.

De Patiëntenfederatie pleit voor een andere organisatie van zorg, waarin het patiëntperspectief leidend is. Op landelijk niveau, op regionaal niveau, in de wijk en bij mensen thuis. Dichtbij waar het kan, verder weg als het nodig is. Organiseer de zorg zonder grenzen, dus over instellingen en wetten heen. Want patiënten hebben per aandoening vaak al te maken met verschillende zorgverleners en domeinen. Waarbij zorg- en hulpverleners en mantelzorgers samenwerken en afstemmen op basis van een zorgplan dat uitgaat van de kwaliteit van leven en gezondheid. Daarin staat het leven van de patiënt als mens centraal en komen verschillende vormen van zorg, ondersteuning en wensen samen. Benut daarbij de kansen die technologie biedt en zorg voor goede gegevensuitwisseling.

Visie van Patiëntenfederatie op passende zorg

De Patiëntenfederatie vindt dat passende zorg in ieder geval betekent dat de patiënt en zijn zorgvraag het uitgangspunt voor zorg en ondersteuning zijn. Wat is belangrijk voor de patiënt in zijn dagelijks functioneren, wat heeft hij nodig voor een goede kwaliteit van leven? Zorg voor voldoende informatievoorziening zodat patiënten weloverwogen keuzes kunnen maken die voor hen passend zijn. En kijk naar wat de patiënt nog kan en nodig heeft, om een zo goed mogelijke kwaliteit van leven te behouden. Zorg dat gezondheid gaat voor ziekte. En patiëntbelang boven productieprikkel. Organiseer zorg vanuit de wensen en behoeften van de patiënt, rondom en met die patiënt.

Meer mens, minder patient: patiëntgerichte passende zorg

De Patiëntenfederatie benadrukt dat passende zorg gaat om zorg die nodig is, waarde toevoegt, bijdraagt aan kwaliteit van leven en gezondheid en aansluit bij behoeften en omstandigheden van de individuele patiënt.

Hoofdpijnen:

- Betrek preventie, behoud van gezondheid en kwaliteit van leven in elk zorgconsult;
- Organiseer basiszorg dichtbij huis, met hybride keuzeopties;
- Verbind bij ouderen en mensen met complexe problematiek het medische met het sociale domein;
- Ondersteun passende zorgkeuzes voor behandelaar en patiënt m.b.v. patiënt relevante zorguitkomsten en keuzehulpen om in het gesprek samen te kunnen beslissen;
- Realiseer patiëntgerichte transmurale netwerkzorg met daarin hybride zorg;
- Borg toegankelijkheid van goede hoogcomplexere zorg via concentratie en netwerkzorg;
- Benut zoveel mogelijk de actieve rol van patiënten:
 - Individueel: Samen Beslissen, pgo's, eigen regie, versterken van zelfredzaamheid en zelf werken aan gezondheid.
 - Collectief: borg participatie van burgers en patiënten bij veranderingen in de organisatie van zorg en het zorglandschap.

Zo zetten we gezamenlijk in op zorg die met en vanuit de patiënt tot stand komt. Eerst en vooral ingevuld vanuit het perspectief van de patiënt. Aansluitend bij wat in zijn of haar situatie passend is.

En het mooie is: écht in gesprek gaan met de patiënt/cliënt over wat voor hem/haar belangrijk is, leidt tot zorgoplossingen die beter aansluiten bij de persoonlijke behoeften en omstandigheden van de patiënt. Zorg die waarde toevoegt en bijdraagt aan een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven voor de patiënt. Vanuit patientperspectief hulp en zorg organiseren draagt bij aan het noodzakelijk 'ontschotten en ontpotten' van passende hulp en zorg vanuit verschillende domeinen. Zo voorkom je onnodige consulten, diagnostiek en behandeling en verspilling van inzet van schaarse mensen en middelen. Patiëntgerichte passende hulp/zorg levert daarmee ook een bijdrage aan de oplossing van bestaande maatschappelijke knelpunten in de zorg.

Wat is daarvoor nodig?

Patiëntgerichte passende zorg krijgt wat ons betreft een vaste plaats in de hoofdlijnenakkoorden voor de zorg. We moeten dat doen met alle belangenorganisaties in de zorg. We zoeken steun en sluiten verbonden waar dat kan en we staan aan het roer om de zorg te veranderen. En gaan ervan uit dat steun voor ons pleidooi weinig overtuigingskracht zal kosten. Het gaat in de zorg immers om de patiënt, en om niemand anders.

Zo kan het ook

Uiteraard zijn er voorbeelden van passende zorg die wel is ingericht vanuit de vragen en wensen van de patiënt. Zo werkt het [UMCG aan passende behandelplannen](#) voor oudere patiënten met kanker. "Van oudsher worden door een technische benadering van de ziekte de voorkeuren en doelen van de patiënt nauwelijks meegewogen in de besluitvorming", aldus internist ouderengeneeskunde Suzanne Festen. Daardoor bestaat de kans dat zij worden over- of onderbehandeld. Festen betreft deze kwetsbare oudere patiënten juist intensief bij het behandelplan. Zij kunnen bijvoorbeeld andere waarden hebben dan jongere patiënten als het gaat om hun kwaliteit van leven. Deze aanpak blijkt te leiden tot minder complicaties tijdens het behandeltraject en kortere ziekenhuisopnames, terwijl er geen effecten zijn in de sterfte en de levensduur.